

“Votar un corrupte és una forma de corrupció”



PRATS I CAMPS

Dieu que la universitat té l'obligació d'anar quaranta metres més endavant que la societat, però no quatre quilòmetres, perquè aleshores la perdem de vista...

—És una frase famosa de Vladímir Lenin, al llibre *Una passa endavant, dues endarrere*. Lenin diu que si vas dues passes més endarrere que la societat, no aprofites per a res; i si vas dues passes més endavant, tampoc. Per tant, has d'estar una passa més endavant. Crec que és una frase molt sàvia.

—I és això que va tractar d'aplicar durant el vostre període com a rector?

—Sí. Durant els deu anys que vaig ser rector hi havia un desig molt gran de participació entre molts estrats de la universitat. Veníem d'una universitat molt jerarquitzada, que havia començat a obrir-se a la democràcia durant el rectorat de Joaquín Colomer. Aleshores la universitat era una mena d'olla de pressió i crec que vam fer bé de canalitzar aquell desig

Ramon Lapiedra (Almenara, Plana Baixa, 1940) va ser rector de la Universitat de València entre el 1984 i el 1994. L'associació Germania - Gent Amiga del BEA li va retre homenatge la setmana passada.

de participació. Fou una experiència reeixida.

—L'elecció d'Esteban Morcillo com a rector de la Universitat de València (UV), l'any passat, és la confirmació d'un canvi en el tarannà de qui dirigeix la institució. Quina interpretació en feu?

—Crec que l'actual rector té més difícil que nosaltres de preservar l'autonomia universitària. La relació que el meu equip rectoral va tenir amb la Generalitat va ser conflictiva —positiva, però conflictiva—, però hi havia un mínim de respecte institucional i una mínima voluntat de no envair de manera aclaparadora competències de l'altre. En canvi, l'actual Generalitat té una vocació d'acaparar-ho tot, el plat i les tallades. I crec que la Universitat, en això, no ha de transgir. Ha de fer l'esforç d'estar disponible per al diàleg, ha de respectar les competències de la Generalitat, però ha de vetllar per l'autonomia universitària, perquè aquesta autonomia és l'única via per a complir allò que la societat n'espera.

—I què us suggereixen paraules com les de Rita Barberà, que l'any passat va dir, en presència de l'actual rector: “És la meua universitat i m'alegra que l'arribada del nou equip rectoral marque el final d'un període que ha estat prou estèril per a la societat valenciana i per a la universitat”?

—En discrepe absolutament. El període en què vaig ser-hi jo, després Pedro Ruíz i a continuació Paco Tomàs va ser molt fructífer per al creixement de la Universitat, tant en qualitat com en quantitat. Crec que això que diu Barberà la qualifica com una persona sectària i amb molt poca visió estratègica de les necessitats de la societat.

—Més enllà de l'esfera externa, a l'esfera interna l'elecció de Morcillo també implica un canvi de tarannà en qui dirigeix la UV. Quina interpretació en feu, d'aquest canvi?

—Bé, no sé si el canvi té l'abast de què parlem. Ara bé, una cosa és clara: la transició política s'ha acabat, també per a la universitat, i això fa que algunes característiques de fa vint anys avui ja no hi siguin presents. Tot plegat origina, sens dubte, diferències de tarannà. La meua opinió és que des d'un rectorat no es pot fer política partidista. Però la universitat, alhora que produeix coneixements i els transmet a la societat, també transmet valors cívics. Eixos valors no tan sols es transmeten de paraula, sinó sobre-

tot mitjançant l'exemple. El rector fa política, però no política partidista, sinó política en el sentit més noble de la paraula: gestiona diàriament el conflicte inevitable entre els estaments i individus que hi ha dins de la universitat amb l'objectiu de donar a la societat el millor de si mateixa.

—**Continueu considerant-vos una persona “moderament d'esquerra i nacionalista”, com dèieu en una entrevista el 1984?**

—Sí, jo sóc un socialdemòcrata. Ho era aleshores i ho sóc ara. En això no he canviat. Segurament sóc una socialdemòcrata un poc especial, perquè no em fa gens de por que partits socialdemòcrates puguen arribar a acords amb l'esquerra alternativa. Si bé els objectius finals no són els mateixos, això no ha d'impedir la col·laboració política per a assolir els objectius comuns.

—**Ja que parlem de política, què és més fàcil, que descobrim quin és l'origen de l'univers o que el PP valencià perda unes eleccions al País Valencià?**

—[Riu.] Totes dues coses passaran un dia. Segur que algun dia sabrem més coses sobre l'origen de l'univers i algun dia el PP deixarà de governar. Però passa que ara per ara hi ha una pressa objectiva de la societat valenciana perquè això passe, perquè segresten la democràcia i falsegen les regles de la competició democràtica. Això és molt greu. Potser a curt termini no té grans conseqüències, però a llarg termini això provoca la desarticulació de la societat.

A través de *Gürtel* s'han finançat il·legalment i s'ho han gastat fent publicitat fraudulenta. A això cal afegir-hi que totes les concessions de mitjans de comunicació es fan a empreses amigues i de dreta que reverberen el seu missatge. A més, ni tan sols tenen l'ètica suficient per a defensar-se amb

un mínim de dignitat. En lloc d'això es dediquen a acusar tothom, sense reconèixer cap culpa... Tot plegat és un càncer per a la democràcia que no ens pot portar a res de bo.

—**Creieu que sociològicament la societat valenciana és tan a la dreta com indiquen els resultats electorals?**

—Hem viscut quinze anys d'economia especulativa i diners fàcils i això és un dissolvent natural de qualsevol sentiment de pertinença, de civisme, de solidaritat... La majoria de persones han passat a creure que poden arreglar les coses per si mateixes, sense necessitat del col·lectiu, la qual cosa provoca una solsiada en el civisme que una societat requereix per a funcionar adequadament.

Dit això, crec que hi ha molts ciutadans que no compleixen la seua obligació en tant que ciutadans. No és que no sàpiguen que hi ha corrupció planificada i sistemàtica per la banda del PP. I tant que ho saben! Però pensen que l'economia especulativa encara és reeditable. Creuen que eixa tasca només la pot fer un partit sense complexos, és a dir, disposat a fer trampa legal. La gent premia electoralment el corrupte sistemàtic i això també és una forma de corrupció. No només els polítics corrompen. L'obligació del ciutadà és votar tenint en compte que hi ha gent que és corrupta.

—**També hi ha la qüestió de l'alternativa. Al País Valencià l'oposició té uns alts nivells d'invisibilitat...**

—Segurament tenen mancances, els partits d'esquerra, que cal corregir. Ara, un ciutadà d'esqueres no pot no votar perquè cap dels partits d'esquerra no li agrada en la seua totalitat. Jo voldria la lluna, però el món no l'he creat jo i les alternatives són les que són. En algunes circumstàncies has de votar entre una cosa mediocre o una cosa inaguantable. I si després de fer eixa reflexió fins i tot trobes que ningú no et convenç, vés i disposa el teu vot en blanc. Els partits de l'oposició tenen coses a millorar, però el dia 22 anirà a votar, i tant que hi anirà! I naturalment que no votaré el PP. De cap de les maneres!

Violeta Tena

Bases per a la democràcia universitària

Home de tracte amable i parlar pausat, Ramon Lapiedra gaudeix parlant de metafísica experimental, de mecànica quàntica, de la creació del temps o dels indeterminismes. Catedràtic de física teòrica, va abandonar la tasca investigadora l'any 1984, quan un grup de professors el van incitar a encapçalar, com a candidat del Bloc Progressista, el corrent de renovació que batejava a l'interior de la Universitat de València. A ell i al seu equip els correspongué la tasca de democratitzar una institució que aleshores vorejava els cinc segles de vida. La inclusió de les denominacions “País Valencià” i “català” en els estatuts de la Universitat li van reportar bona cosa de pressions que ell i el seu equip rectoral van saber esquivar amb elegància. “Disposàvem d'una base sociològica important dins la universitat a favor nostre. Amb això i l'aplicació de paciència i saber fer vam poder avançar i reeixir”, assegura. “La relació amb la Generalitat —afegeix— va ser modèlica, en el sentit que vam tenir conflictes i situacions complicades, però només en la mesura que ho havien de ser. Com a universitat, teníem clara una cosa: que si una cosa era legal, era legal, i punt. I ens era igual que resultara incòmoda per al poder polític.” En el seu currículum consta la fita d'haver format el primer equip rectoral de l'estat espanyol en què també participava un estudiant. Lapiedra és doctor *honoris causa* per la Universitat Jaume I de Castelló i Medalla d'Or de la Universitat de València. A més, és membre del Consell Valencià de Cultura i de l'Institut d'Estudis Catalans, responsabilitats que fa compatibles amb la docència i la investigació. “Ni hi he pensat, en la jubilació”, assegura a 71 anys.

“Avui dia es fa més difícil de preservar l'autonomia universitària”